

Veres János emlékére

„...hangja velem megy a másvilágra...”
(Weöres Sándor: Babits)

Amikor húsz évvel ezelőtt Rimaszombatba kerültem, s az akkori Gömöri Múzeum alkalmazottja lettem, szellemi „szerző-mozgó” embereket kerestem a városban, s a kolléganők biztatására felhívtam a város költőjét, Veres Jánost vagy ahogy a telefonkönyvben volt – Vörös Zoltán Jánost.

A telefonba egy érces hang szólt bele, én bemutatkoztam.

– Mit akar? – kérdezte az érces hang. Én elmondtam, hogy szeretnék vele találkozni, meg más egyéb önigazoló frázist mondhattam.

Ma már nem is a párbeszéd esetlen tartalma a lényeg, hanem a hang impressziója, amit én is – ahogy Weöres Sándor magával vitte Babits hangját a sírba – csak a másvilágon felejték majd el. Valahányszor felveszem a telefont és a Vörös nevet keresem a telefonkönyvben, hallom ezt a hangot, azt a kéttagú kérdő mondatot.

Veres János hiány van Rimaszombatban. Ha ma valaki a rimaszombati múzeumba (vagy máshová) jönne dolgozni a városba az alkalmazottak nem tudnák neki ajánlani a város költőjét társaságul, mert nincs Rimaszombatnak költője.

Éppen ötven éve jelent meg első önálló verseskötete az *Iffjú szívem szerelmével*. Korábban – 1954-ben a *Három fiatal költő* című kötetben szerepelt Tóth Elemérrel és Ozsvald Árpáddal. Görömbei András írja, hogy már „pályája kezdetén tudatosan kapcsolódik a magyar irodalom klasszikusaihoz, az ő költészete asszimilálta az ötvenes években a legtöbb motívumot a magyar költészet régibb műveiből”. Hosszabb hallgatás után – 1961-ben – jelent meg következő kötete a *Tüzek és virágok*, prózát írt 1965-ben *Földrengés után* címmel, majd 1967-ben a *Fehér szarvas*, 1972-ben a *Homokvirág* – válogatott versek, a *Mikrovilág* – 1979-ben határkövezik az életművet.

1989-ben az *Életút* első ciklusa új verseket is tartalmaz, és válogat harminc év anyagából. Az *Életútból* kimaradt opuszokat a *Jéghegy* egészítette ki.

1990-ben Nógrád megye Madách-díját kapta magyarországi publikációjáért és a szlovák költők magyar fordításáért, 1997-ben pedig a Pro Gömör Díjat az Etnikum Alapítványtól. Fiókjában van a Blaha Lujza-plakett, és posztumusz jutalomként a Magyar Köztársaság elnökének Aranyérme 2000 júliusában.

A korábbi rimaszombati generáció még emlékszik a Fáklyára, az irodalmi színpadra, amelynek egyik nyolcvanas évekbeli gömöralmágyi szabadtéri produkciójában fáklytartó volt e sorok írója is, s Veres János nevéből elválaszthatatlan a már nem létező Tompa Mihály Klub is. Nem teljes a felsorolás. Az egy másik alkalom lesz. Ez most az emlékezés pillanata.

Veres János hiány van Rimaszombatban. Ahogy hiányzik a város házai közül az ősi Vörös-porta is, amit „városrendezés” ürügye alatt lebontattak. Helyén üres térség van a Kereskedelmi Akadémia mellett.

Munkába menet a Rima-parton haladva láthatom Veres János szobájának – műhelyének ablakát, ahonnan 1970-től nézhette a panelosodó Rimaszombatot. Igaz Tornalján született 1930. február 28-án, de tízéves korától itt élt, itt lakott –, szülővárosát, amely még nem eszmélt rá, hogyan állandósítsa jelenlétét.

Augusztusban már hat éve lesz, hogy nem látjuk jegenye „szálfa” alakját, hamiskás, cinkos tekintetét. Az van, amit óhajtott magának:

„Ha jön a halál, hogy
testem szétroncsolja,
szülőhelyem földje
hulljon a csontomra.”

A fenti sorok „elfogult üzenet”-ként kerülnek „palackba” – az irodalmi tudat tengerébe: emlékezzünk Veres Jánosra meg nem élt 75. születésnapján.

